

İSLÂM MEDENİYETİ DERGİSİ / JOURNAL OF ISLAMIC CIVILIZATION **CILT /**
VOLUME: 8 • SAYI / ISSUE: 50 • TEMMUZ-ARALIK / JULY-DECEMBER 2022

ISSN: 2687-3672

İslam Medeniyeti Vakfı Adına Sahibi / Owner
İsmail Er BACAĞ

Editörler / Editors

Doç. Dr. Yusuf SAYIN / Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa YAYLA / Polis Akademisi
Fatih YILDIRIM / Doktorant Yeni Yüzyıl Üniversitesi

Editor Yardımcıları / Editorial Assistants

Musa ERTÜRK / Doktorant KTO Karatay Üniversitesi
Dr. Buket ÖKTEN SİPAHİOĞLU /Ankara Üniversitesi

Dil Editörleri / Language Editors

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN /Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK / Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Levent YİĞİTTEPE / Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doktorant Mohammed Tahsen ABDULRAHMAN / Marmara Üniversitesi

Tashih ve Sosyal Medya / Revision and Social Media

Araş. Gör. Merve ÖZTÜRK - Hatice Meltem ÇELEBİ

Kitap İncelemesi / Book Review

Sena ALKILINÇ - Sümeyra AVCI

Mizanpaj / Layout Baskı / Print

AC Medya

Ahmet DEMİRKİRİŞÇİ

Doğuş Mahallesi Fetih Caddesi 271/D Karatay/KONYA

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN
Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK
Prof.Dr. Süleyman KIZILTOPRAK
Doç.Dr. Yusuf SAYIN
Doç.Dr. Mustafa YAYLA
Doç.Dr. Murat TÜMAY
Doç.Dr. Ahmet AKMAN
Doç.Dr. Levent YİĞİTTEPE
Doç.Dr. Sefa USTA
Doç.Dr. Süleyman AKDEMİR
Dr. Buket ÖKTEN SİPAHİOĞLU
Dr. Halil İbrahim ÇELİK
Dr. Kemal AYDIN
Dknt Fatih YILDIRIM
Dknt Musa ERTÜRK
İsmail Er BACAĞ

İlim Kurulu / Scientific Board

Reşat EROL
Prof.Dr. Ali TEMİZEL
Prof.Dr. Aydın TOPALOĞLU
Prof.Dr. Fevzi KILIÇEL
Prof.Dr. Hamza ATEŞ
Prof.Dr. Hasan Kamil YILMAZ
Prof. Dr. İsmail Safa ÜSTÜN
Prof. Dr. Nevzat TARHAN
Prof.Dr. Saffet KÖSE
Prof.Dr. Selim Hilmi ÖZKAN
Prof.Dr. Selahattin YILDIRIM
Doç.Dr. Hasan Hüseyin TEKİN
Doç.Dr. Cenay BABAĞLU
Dr. Ayşe Zeynep AKKOYUN
Dr. Hayati ÜNLÜ
Dr. Hüseyin ÜNÜBOL
Dr. Fikriye Sena ÇELİK
Dr. Ahmet ALTAY
Adem VARICI
Mustafa YÜCE

Elektronik Yayın Tarihi: 31.12.2022
Basılı Yayın Tarihi: 16.02.2022

İletişim / Contact

Mimar Sinan Mahallesi, Selam-i Ali Efendi Caddesi Ara Kafe Yanı
No:17, 34672 Üsküdar/İSTANBUL

☎ 0 (216) 343 97 31

✉ imdergisi@gmail.com

🌐 dergipark.org.tr/tr/pub/islammedeniyetidergisi

@imddergisi

🐦 imdergisi

Dergi İndeksleri/Indexes

*TR dizin de dahil olmak üzere dergimizin indeks üyelikleri devam etmekte olup, yeni üyeliklere geçilecektir.

İÇİNDEKİLER

MAKALELER

Dâmigu'l-Bâtıl ve Hatfü'l-Münâdil İsimli Eserde Masum İmamın İspatı
İçin Sunulan Delillerin Değerlendirilmesi ..... 1 - 25

Ayşe GÜDELOĞLU

Keşmir Krizinde İran'ın Yaklaşımı ..... 27 - 49

Zeynep Nur BALABAN & Yusuf SAYIN

Katar-Türkiye Ekonomik Entegrasyonunu Teşvik Edecek Ortak
Para Birimi Model Olarak Dijital İslam Dinarı ..... 51 - 84

Amine AOUSSI

Hicri İkinci Yüzyılda Hanefi Mezhebinin Oluşumunda Rol
Oynayan Siyasi Faktörler“Analitik Çalışma” ..... 85 - 105

Muhammed Emin UYGUR

İran Dış Politikasında Şii Hilali ..... 107 - 132

Sümeyra AVCI

Son Teknolojiyi İç görüyle Kavrarken Dijital Diplomasiyi
Bilgi Yönetimi Çerçevesinde Düşünmek ..... 133 - 170

Musa ERTÜRK

Max weber'in Karizmatik Liderlik Teorisi Bağlamında Bir
İslam Halifesi: Abdülmelik B. Mervan ..... 171 - 200

Dr. Ayşe Amine Tuğ KIZILTOPRAK

KİTAP İNCELEMELERİ

Bir Müslüman Modernleşme ve Modernizeme
Nasıl Bakmalı ..... 203 - 206

Sena ALKILINÇ

Her Müslümanın Ortak Davası Kudüs ..... 207 - 212

Arş. Gör. Murat POYRAZ

İSLAM MEDENİYETİ

ARALIK 2022

Müsbet ilmi, dinin yerine koyan ve maddenin atomuna varıncaya kadar eşyanın ilmini yapan asrımızın insanı, dinden uzaklaşmakla kalbinde meydana gelen boşluğu, dünyalık ihtiraslarla doldurdu. Her şeyi inceden inceye tetkik ederken kendisini unuttu. Her şey için mihenk taşı olması gereken insan, bugün eşya ile değerlendiriliyor.

Bunun neticesi olarak da beşer hayatından samimiyet, sevgi ve aşk duyguları siliniyor; yerini kin, ihtiras, nefret ve madde sevgisi alıyor. Milyonlara malik iken, kendi eliyle beynine sıktığı kurşunla hayatına son veren insanın ruh buhranını tahlil edecek bir psikolog, günden güne artan içtimai buhranların sebeplerini meydana koyacak bir sosyolog ve bütün içtimai hastalıklara ilaç sunacak bir doktor henüz gelmedi.

Medeniyeti; teknik ve iktisadi üstünlük olarak anlayan günümüzün maddeci insanı dertlidir. Cemiyete yöne vermek durumunda olanlar, buhranı maddede arıyorlar, morfolojik bünyenin mana cephesini unutuyorlar. Halbuki asrımız insanının derdi, her şeyden önce ruhidir. Ruhun tatmin edilmeyen insan verilecek her şey, O'nun ona olan ihtirasını arttırmaktan başka bir şeye yaramaz.

Bugün yaklaşık bir buçuk milyarlık İslam dünyasının yeni bir dinamizme ihtiyacı vardır. Bu dinamizm, on dört asır evvel Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Hira'dan yaktığı meş'aleyi, yeniden tutuşturmakla başlayacaktır. Kütüphanelerde çürüyen eserleri ve yıkılan san'at abidelerini yeniden tetkik ederek onlardaki ruh inceliğine ve mana derinliğine varmak, bu doğuşun ilk müjdesi olacaktır.

Yirminci yüzyıl özellikle, Türkiye ve İslam alemi için birçok fikir ve ideolojik münakaşaların meşheri oldu. Demokrasiden Sosyalizme, Faşizmden Komünizme kadar her çeşit ideolojinin münakaşası yapıldı, her fikir ve düşünce neşriyatı piyasasına arz edildi. Fakat esefle kaydedelim ki, bunlar arasında üzerinde en az durulan ve en az tanınan İslamiyet oldu. O'nun dünya görüşü, ilim anlayışı, manevi ve kültürel değerleri, fikir piyasasına yeterince arz edilmedi. Neşriyatımız, bu fikir akımları arasında İslam fikriyatının da yer almasını temin istikametinde olacaktır.

Mecmuamız, İslama zıt olmayan her türlü fikir ve san'ata açıktır. İlim ise zaten İslam'ın dilidir. Mevzuları mücerret halde işlemekten ziyade İslami düşünce ile mukayeseli şekilde tetkik etmek hedefimizdir. Bununla beraber İslami olmasa bile ilmi olma hüviyetini taşıyan yazılara da sayfalarımız arasında yer verilmeyecek değildir. İfadenin sade, Türk dili kaidelerine uygun ve uydurma bir lisanla arı olmasına azami hassasiyet gösterilecektir. Bu bakımdan mecmuamız, en güzel fikirleri, en tatlı bir lisanla anlatan ilim ve irfan erbabının fikir bahçesi olacaktır, inşallah.

Sa'y ü gayret bizden, tevfik ve inayet Allah'tandır.